

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

ІНІІ інститут історії, права та міжнародних відносин

Кафедра права та методики викладання правознавства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни

«Господарське право»

(тема №5

«Публічне управління та регулювання господарської діяльності. Публічно-приватне партнерство»)

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Суми – 2020

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Господарське право» (тема №5 «Публічне управління та регулювання господарської діяльності. Публічно-приватне партнерство») для здобувачів вищої освіти за ОПІ 081 Право. Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, 2020. – 11 с.

Розробник:

Апаров А.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та методики викладання правознавства

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

протокол № 3 від «19» жовтня 2020 р.

Завідувач кафедри права
та методики викладання правознавства
к.пед.наук, доцент

Іваній О.М.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Роль і значення теми для майбутньої професійної діяльності:

Опанування змісту теми сприяє формуванню наступних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

2. МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДАНОЇ ТЕМИ

Під час вивчення цієї теми важливим є з'ясування загальних засад публічного регулювання господарської діяльності. «Статус економіки нашої держави насамперед відображається на господарській діяльності, оскільки модель співвідношення держави та економіки визначає умови здійснення господарської діяльності в державі. Саме межі втручання держави до сфери господарювання, фактичний стан здійснення державного регулювання господарської діяльності дає змогу говорити про ступінь свободи господарювання та підприємництва як його складової» (Бевз С.І. *До питання про сутність державного регулювання господарської діяльності. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 114-118*).

Необхідно усвідомлювати загальні принципи господарювання, якими є: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом; вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України; обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави; захист національного товаровиробника; заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Доцільно проаналізувати Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», з'ясувати особливості державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності як напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та

неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України.

Вивчаючи державно-приватне партнерство, слід виходити з його законодавчої дефініції як «співробітництва між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом» (*Закон України «Про державно-приватне партнерство»*).

У межах цієї теми здобувачам важливо усвідомити основи правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Розуміння цього питання дозволить простежити зв'язки адміністративного права, господарського права та фінансового права. Окрім цього ця проблематика пов'язує наступні теми господарського права:

- тема 11. Ресурси у сфері господарювання
- тема 15. Правові засоби та механізми інституту публічного регулювання господарської діяльності. Інститут захисту прав споживачів.
- тема 16. Інститут захисту економічної конкуренції (антимонопольно-конкурентне право.
- тема 18. Спеціальні режими господарювання.
- тема 20. Правові засади організації та здійснення господарсько-торгівельної діяльності.
- тема 24. Правові засади організації та здійснення фінансової діяльності.

Здобувач вищої освіти має ознайомитись з засобами державного регулювання господарської діяльності, викладені у Господарському кодексі України.

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Підготувати реферат, презентацію, есе за однією з наведених тем (на вибір). Тематику есе слід узгодити з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Загальна характеристика публічного управління та регулювання господарської діяльності.

2. Публічно-приватне партнерство.

3. Державна економічна політика.

4. Державне господарське регулювання.

5. Управління господарською діяльністю органами місцевого самоврядування.

2. Заповніть порівняльні таблиці.

	Господарське планування	Господарське прогнозування

	Управління господарською діяльністю в державному секторі економіки	Управління господарською діяльністю в комунальному секторі економіки

3. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності.
2. Державний господарський нагляд (контроль).
3. Засоби державного регулювання господарської діяльності.

4. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури за темою, які вийшли протягом останніх 5-х років (не менше 5-ти джерел).

4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Що являє собою публічне управління господарською діяльністю?
2. Які основні напрями державної економічної політики?
3. Охарактеризуйте господарське планування та прогнозування.
4. Що таке державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності?
5. Які Ви знаєте засоби державного регулювання господарської діяльності?
6. Яким чином держава визначає обіг публічних грошових засобів?
7. Опишіть управління господарською діяльністю органами місцевого самоврядування.
8. Що являє собою публічно-приватне партнерство?
9. Які Ви можете назвати особливості управління господарською діяльністю в державному секторі економіки?
10. Які Ви можете назвати особливості управління господарською діяльністю в комунальному секторі економіки?

5. ГЛОСАРІЙ

Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності – напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України (*Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»*).

Державне замовлення – є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності (*Господарський кодекс України*).

Державно-приватне партнерство – співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та

відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом (*Закон України «Про державно-приватне партнерство»*).

Ліцензування, патентування певних видів господарської діяльності та квотування – є засобами державного регулювання у сфері господарювання, спрямованими на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів (*Господарський кодекс України*).

Публічні кошти – кошти державного бюджету (крім таємних видатків), бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії, кошти Національного банку України, державних банків, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України (далі – Пенсійний фонд), фондів загальнообов’язкового державного соціального страхування, а також кошти суб’єктів господарювання державної і комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності (*Закон України «Про відкритість використання публічних коштів»*).

Суспільно значущі послуги – послуги, спрямовані на забезпечення суспільних інтересів та потреб, що надаються необмеженому колу користувачів (споживачів) та/або надання яких має забезпечуватися органами державної влади, органами місцевого самоврядування або державними, комунальними підприємствами, установами, організаціями, господарськими товариствами, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим (*Закон України «Про державно-приватне партнерство»*).

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

6.1. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України.
2. Господарський кодекс України.
3. Закон України «Про державно-приватне партнерство».
4. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

6.2. Навчальна література:

1. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
2. Смолин Г.В. Державне регулювання господарської діяльності: курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 528 с.
3. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьВДУВС, 2017. 484 с..
4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. 3-тє вид., переробл. і допов. / О. А. Беляневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина та ін.; за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2012. 776 с.

6.3. Наукова література:

1. Бевз С.І. До питання про сутність державного регулювання господарської діяльності. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 114-118
2. Віхрова І. О. Режим правового регулювання галузі господарського права. Форум права. 2016. № 4. С. 54–59.
3. Ющенко Н. В., Дячек В. В., Ковтун М. В. Публічно-приватне партнерство в Україні та європейських країнах. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 9. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1485>